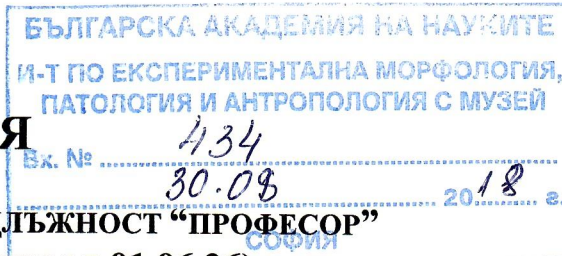

РЕЦЕНЗИЯ

ПО КОНКУРС ЗА ЗАЕМАНЕ НА АКАДЕМИЧНАТА ДЛЪЖНОСТ "ПРОФЕСОР"
ПО НАУЧНА СПЕЦИАЛНОСТ "МОРФОЛОГИЯ" (ШИФЪР 01.06.26)
СЪГЛАСНО ОБЯВАТА В ДВ БР. 37/04.05.2018 Г.
С КАНДИДАТ: ДОЦ. Д-Р МЕРИ ЛЮБЕНОВА ГАНЧЕВА, ДОКТОР

Рецензент: проф. д-р НИКОЛАЙ ЕЛЕНКОВ ЛАЗАРОВ, д.м.н.

В конкурса за заемане на академичната длъжност „професор” по научна специалност „морфология” за нуждите на секция „Експериментална морфология”, Институт по експериментална морфология, патология и антропология с музей (ИЕМПАМ) при БАН – София, обявен в ДВ бр. 37/04.05.2018 год. е подал документи един кандидат: **доц. МЕРИ ЛЮБЕНОВА ГАНЧЕВА, доктор**, доцент в същата секция на ИЕМПАМ-БАН.

Доц. Мери Ганчева е родена на 12.02.1964 година в гр. София. Висше образование по специалност *медицина* завършва през 1987 година във ВМИ (сега Медицински университет, МУ) – София. След дипломирането си, в продължение на една година (1987-1988 год.) тя работи като лекар-ординатор в Районна болница – Ботевград. След конкурсен изпит през 1988 година, д-р Ганчева е назначена за асистент в катедрата по дерматология и венерология на МУ-София, където за 20 години изминава академичния път до главен асистент и придобива специалност по кожни и венерически болести. През 2001 година след успешна защита на дисертационен труд на тема „*Клинико-лабораторни, имунологични и дерматологични аспекти на антифосфолитиден синдром*“ ѝ е присъдена образователната и научна степен “*доктор*”, а през 2007 година тя се хабилитира като старши научен сътрудник II степен по научна специалност „Морфология“ в ИЕМПАМ-БАН. От 2011 година досега тя е доцент и в Аджъбадем Сити Клиник, София. Д-р Мери Ганчева е специализирала в имунологична лаборатория в дермопатологичен институт в Рим и е провела краткосрочни специализации в различни клиники по дерматология в гр. Нюкасъл, Глазгоу, Единбург, Дънди и Абърдийн, Великобритания. Доц. Ганчева е била член на контролния съвет (2007-2014 год.), а понастоящем е в УС на Българското дерматологично дружество (от 2014 год.) и е член на борда на Европейската асоциация по кожен лупус еритематозус (от 2007 год.). Тя е член на Българския лекарски съюз, на

Българското дерматологично дружество, на Европейската академия по дерматология и венерология, членува и в Българското анатомично дружество и в Европейската федерация по експериментална морфология. Владее английски и руски език.

Доц. Мери Ганчева има 30 години академичен стаж, 19 от които като асистент в МУ-София и 11 години като хабилитирано лице по специалността „Морфология“ в ИЕМПАМ-БАН. В дългогодишната си практика на асистент тя е водила упражнения със студенти по медицина и дентална медицина, участвала е в следдипломното обучение на специализанти, в продължение на 10 години е изнасяла лекции пред общопрактикуващи лекари по програми за продължително обучение, била е лектор на семинари на фармаколози и на обучителни международни форуми, вкл. като поканен лектор, участвала е в научни клинични колегиуми и кръгли маси, била е член на изпитни комисии на студенти и специализанти, на комисия за избор на асистент по морфология в ИЕМПАМ.

За участие в настоящия конкурс доц. Ганчева представя списък с 129 заглавия, вкл. автореферата на защитения от нея дисертационен труд, научнопопулярни статии, интервюта в електронни и печатни медии, авторски и консултански материали, изяви в радио- и телевизионни предавания. Списъкът е разделен на осем раздела. В първите три раздела са включени общо 49 научни труда (автореферат, научни статии и публикувани резюмета), свързани с придобитата от кандидатката научнообразователна степен и заемана академична длъжност. В раздели IV-VII са изброени 68 научни публикации извън горепосочените, публикувани преди и след хабилитацията. Последният раздел на този списък съдържа 6 научнопопулярни статии на Ганчева, публикувани в текущата периодика, и множество други научнопопулярни изяви, вкл. статии и интервюта във вестници и информационни сайтове. Профилът на научните публикации на доц. Ганчева, които подлежат на рецензиране в настоящия конкурс, включва 6 статии в международни списания с импакт фактор, една публикация в международно списание без импакт фактор, 50 статии отпечатани в български научни списания (32 на български и 18 на английски език), две резюмета, публикувани в пълен текст съответно в международно и българско научно списание, три обзорни глави в

последователни издания на международен учебник по дерматологична терапия на престижното издателство Springer и две глави в учебник по дерматология и венерология на издателство „Медицина и физкултура“ (четири от тях – еднолично дело и една в съавторство с нейно водещо участие), и четири глави в чуждестранни научни книги и монографични трудове, две от тях публикувани след хабилитацията. В 44 (близо 65%) от тези научни трудове Ганчева е единствен или водещ автор, в останалите тя е последващ съавтор. Общият и индивидуалният импакт фактор на научните списания с публикации на доц. Ганчева по конкурса е съответно 14.282 и 2.900, а от всички нейни публикации е 26.524 (от статии – 23. 115 и резюмета – 3.409) и 8.352, съответно. В научния актив на кандидатката в конкурса се включват и 117 участия в различни научни форуми у нас (82) и в чужбина (35), в това число 6 участия като поканен лектор (две от които след хабилитацията). В 71 от научните съобщения Мери Ганчева е единствен или първи презентиращ съавтор.

Научните интереси на доц. М. Ганчева са в областта на морфологичните, хистопатологични и имунологични проучвания при антифосфолипиден синдром и васкулити, автоимунни и алергични дерматози и кожни тумори. В конкретен план и хронологичен аспект научните разработки на кандидатката за академичната длъжност „професор“ и приносите от тях могат да бъдат обединени тематично както следва:

1. Морфологични, имунологични и дерматологични находки при антифосфолипиден синдром.
2. Изследвания на патогенезата на васкулити.
3. Проучвания върху морфологичните и клинични аспекти при рядко срещани дерматози.

Основен тематичен проблем, на който е посветена голяма част от ранните творчески търсения на доц. Ганчева, е проучване на морфологията, имунологията и клиничните особености на мултисистемното заболяване антифосфолипиден синдром, резултатите от което са обобщени в дисертационния труд на кандидатката (№ 1), в пет научни статии (№ 2-6) и множество научни съобщения (№ 10, 16, 19, 24, 27, 38, 46, 48, 75, 78, 79, 91). В хода на експериментите е разработен детайлен модел за патофизиологичния

механизъм на заболяването, дефинирани са характеристиките на антифосфолипидните антитела, направен е цялостен анализ на кожните прояви на синдрома, описани са казуистични случаи на редки дерматози, асоциирани с антифосфолипиден синдром. Оригинален и значим авторски принос към номенклатурата на заболяването представлява предложеното за случаите на *Syndroma Sneddon* с позитивни антифосфолипидни антитела понятие първичен антифосфолипиден синдром (№ 13), което впоследствие е общоприето от дерматологичната общност. На основата на проведенния задълбочен анализ на голям брой изследвани пациенти е дадена аргументирана интерпретация на *livedo vasculitis* като клинична изява на хетерогенна група заболявания, вкл. антифосфолипиден синдром.

Друга основна тематична насоченост в изследователската дейност на доц. Ганчева е свързана с проучване на патогенезата на различни видове васкулити. Прилагайки антинеутрофилцитоплазмени антитела, Ганчева допуска, че еднакви патогенетични процеси, въвличайки различни микроваскуларни области, могат да доведат до манифестиране на различни клинични прояви (№ 9), в частност асоциацията на васкулити с антифосфолипиден синдром води до тъканна исхемия и некроза (№ 2, 14, 47). В тази връзка е доразвита хипотезата за вазооклузивния характер на *livedo vasculitis* (№ 3, 6, 14, 39), което дава основание на авторите да предложат ново наименование PURPLE (Purpuric Ulcers of Reticular Pattern on Lower Extremities) на заболяването. Особено ценна в научно-приложен аспект е изказаната потенциална възможност наличието на антикардиолипинови антитела да е ранен знак за развитие на коагулопатия и интерпретацията на Ганчева и колектив за евентуална генетична предизпозиция на болните с колагенни васкулитни заболявания (системен *lupus erythematosus*, системна склероза, ревматоиден артрит, болест на Behcet, болест на Kawasaki и гигантоклетъчен артерит) към развитие на автоимунни заболявания (№ 14, 24, 41, 49). Не на последно място, в научно-теоретичен и научно-приложен аспект важно значение имат установените от Ганчева и сътрудници клинични прояви и морфологични находки при казуистични случаи на съчетание на антифосфолипиден синдром с васкулит или с първична анетодерма (№ 2, 35), както и на някои уникални

животозастрашаващи и комплицирано протичащи кожни инфекции, туморни и паранеопластични състояния като некролитична мигрираща еритема при карцином на панкреаса (№ 50), плоскоклетъчен карцином на устната (№ 51) и грануломатоза на Wegener при болен с ревматоиден артрит (№ 56).

С голяма практическа стойност са изследванията на доц. Ганчева върху морфологични и клинични прояви при някои рядко срещани дерматози и терапевтичното поведение при тях. В детайли са описани находките при *erythema gyratum repens* (№ 15), AGEP (генерализирана екзантематозна пустулоза) (№ 10, 21, 36, 43), необичайни варианти на *pemphigus vulgaris* (№ 12, 20, 29, 32, 33, 42), рядък вариант на *vesicular mycosis fungoides* (№ 22), хистопатологичните особености на болни с кожна форма на туберкулоза (№ 7, 23, 44) и болестта на Behcet (№ 14, 35). Направен е детайлен хистопатологичен и клиничен анализ и на други рядко срещани кожни заболявания като Blue rubber bleb nevus syndrome (№ 61), *Lichen actinicus* (№ 57), Langerhans cell histiocytosis (№ 64), Gougerout-Carteaud *papillomatosis* (№ 67), *Psoriasiform keratosis* (№ 92). Публикуваната от колектив с участието на Ганчева информация за химичния пилинг на лицето (№ 16) е иновативна за дерматологичната практика. Новаторските идеи и търсения на изследователския екип, част от който е Ганчева, са довели до изработване и утвърждаване на национални консенсуси за диагностика и лечение на атопичен дерматит, уртикария и екзема на ръцете, които са с важно приложение в ежедневната клинична практика на лекарите. В допълнение са предложени оригинални терапевтични подходи при лечение на хронично рецидивирани възпалителни дерматози (№ 54, 59, 63, 68, 69, 78, 95, 103, 109-111, 117).

Научните постижения на кандидатката в конкурса са намерили достойно отражение в нашата и чуждестранна литература. 18 от научните статии на доц. Ганчева са цитирани общо 202 пъти, всичките в чуждестранни научни източници (198 цитата в научни журналы и книги, и 4 – в дисертационни трудове). Общият импакт фактор на цитиращите източници, изчислен по предоставената от НАЦИД справка е 214.085. В документацията обаче липсват приложени копия на цитиращи статии, от които да се прецени характера на тези цитати, които априори приемам за положителни. Друг

безспорен показател за значимостта и международното признание на нейната научноизследователска дейност е притежавания от Ганчева h-index = 8 (по Scopus), който дава сумарна представа за продуктивността и импакта, и директно отразява научния принос на индивидуалния изследовател.

Доц. Ганчева има докано участие в разработване на научноизследователски проекти, немалък редакторски опит и активно участие в организацията на редица научни прояви с международно участие. В дългогодишната си изследователска практика тя е била участник в няколко институционални проекта, била е главен изследовател и подизпълнител в редица международни многоцентрови клинични проучвания. Като секретар (в периода 2009-2016 г.) на списание *Acta morphologica et anthropologica* Ганчева е спечелила финансиране на проект по конкурс за “Българска научна периодика” на Фонд «Научни изследвания». Тя е била член на редакционния съвет на списание *Medical Digest* (2006-2011 г.), на списание *Алергология и дерматология* (2011-2013), а понастоящем е в редколегиите на списания *Medical Magazine* и *Acta morphologica et anthropologica*. Доц. М. Ганчева е била член на организационните комитети за провеждане на национални конгреси и конференции по дерматология и венерология с международно участие, на научна школа по полово предавани болести, на един международен симпозиум на Европейската академия по дерматология и венерология и на мастер клас с международно участие по заболявания на космено-мастния фоликул.

Експертната дейност на кандидатката е също забележителна: тя е изготвила експертни мнения за фармацевтични фирми за разработване на специфични емолиентни продукти за съпътстваща терапия на екземи, атопичен дерматит и псориазис, както и за шампоани и лосиони за лечение и профилактика на псориазис и себореен дерматит. Доц. Ганчева е рецензирала научни статии за национални и международни специализирани списания като *Dermatologic Therapy*, *European Journal of Dermatology and Venereology*, *Acta morphologica et anthropologica*, *Medical Magazine* и *Medinfo*. Като член на научно жури, тя е изготвила становища за две процедури за заемане на академичните длъжности „доцент“ и „професор“.

В заключение, доц. д-р Мери Ганчева има дългогодишна и успешна изследователска и преподавателска кариера, притежава добри езикови умения и е дала достатъчно доказателства за утвърден учен-морфолог. Тя притежава образователната и научна степен „доктор”, има изискуемия съгласно Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в ИЕМПАМ брой научни трудове след първата хабилитация и извън тези за придобиване на научнообразователната степен. Научната дейност на кандидатката е получила национално и международно признание, отразено в достатъчно цитирания на нейните трудове, на личните ѝ постижения и оригинални приноси в номенклатурната област. Този факт и големият брой участия в наши и международни научни прояви говорят несъмнено, че изследователските находки на Ганчева са станали достояние на морфологичната общност у нас и в чужбина. Кандидатката в конкурса е показала неоспорими умения и компетентност на активен участник в разработване на научноизследователски проекти, експертната ѝ дейност също е безспорна, но предстои да приведе доказателства за научно ръководство на млади учени и докторанти. Не на последно място трябва да се подчертае научно-приложния характер на нейните научни изследвания и несъмненото им значение за клиничната медицинска практика. Ето защо, въз основа на цялостна преценка на педагогическата дейност на кандидатката, както и на качествена оценка на научната стойност на представените от нея научни трудове и участия в научни форуми у нас и в чужбина, си позволявам убедено да препоръчам на членовете на научното жури да гласуват позитивно за избиране на **ДОЦ. Д-Р МЕРИ ЛЮБЕНОВА ГАНЧЕВА** НА АКАДЕМИЧНАТА ДЛЪЖНОСТ **“ПРОФЕСОР”**.

Рецензент:

(проф. д-р Николай Лазаров, д.м.н.)

27.08.2018 год.
гр. София